

OCHRONA DZIKICH DRAPIEŻNIKÓW I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI

JAKUB ROMANOWSKI

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU ZARZĄDZANIA ZASOBAMI PRZYRODY

NIEDŹWIEDŹ BRUNATNY – OCHRONA GATUNKOWA – CO TO WŁAŚCIWIE OZNACZA?

- ❖ objęty **ściłą ochroną gatunkową**;
- ❖ wyznacza się **strefy ochrony** w miejscach gawrowania (schronień zimowych) niedźwiedzi i w promieniu 500 metrów od tych miejsc – 7 stref na koniec 2025 r.;
- ❖ wymieniony w zał. II Dyrektywy Siedliskowej, jest **gatunkiem priorytetowym**;
- ❖ zaliczany do gatunków zwierząt **niebezpiecznych dla życia i zdrowia** człowieka kat. I.

❧ ZAKAZY – ART. 52 UST. 1 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

- ❧ umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- ❧ transportu;
- ❧ niszczenia siedlisk lub ostoj;
- ❧ umyślnego zabijania;
- ❧ ...

CO ROBIMY? ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE KONFLIKTY – ROZDZIAŁ 10 UOP

ODSZKODOWANIA

- wypłacane przez **Skarb Państwa**;
  - za szkody w pasiekach, pogłowie zwierząt gospodarskich uprawach rolnych, ale też w innych rodzajach mienia.

OGŁĘDZINY I SZACOWNIE SZKÓD

- dokonywane przez właściwego miejscowo **regionalnego dyrektora ochrony środowiska (RDOŚ)** lub **dyrektora parku narodowego**.

WSPÓŁDZIAŁANIE

- między właścicielami lub użytkownikami gospodarstw a **RDOŚ** lub **dyrektorami PN**,
  - dot. sposobów zabezpieczania upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
  - finansowane z budżetu **RDOŚ** lub **dyrektora PN**.

WSPÓŁDZIAŁANIE OBJEMUJE:

- budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów **zapobiegających szkodom**;
- w latach 2020-2022 regionalne dyrekcje ochrony środowiska przeznaczyły na ten cel **ponad 2,5 mln zł**.

SKODY WYRZĄDZANE PRZEZ NIEDŹWIEDZIE I ICH WARTOŚĆ

Tab. 1. Liczba szkód wyrządzonych przez niedźwiedzie i ich wartość z podziałem na lata i obszary.

Rok	2023		2024		2025	
Obszar	liczba szkód [szt.]	wartość szkód [tys. zł]	liczba szkód [szt.]	wartość szkód [tys. zł]	liczba szkód [szt.]	wartość szkód [tys. zł]
woj. podkarpackie	223	573,1	72	196,3	178	500,3
woj. małopolskie	10	30,5	17	36,3	14	21,5
woj. śląskie	1	8,2	0	0,0	1	4,7
cała Polska (suma)	234	611,8	89	232,6	193	526,4

CO JESZCZE? METODY ZAPOBIEGANIA KONFLIKTOM I ICH OGRANICZANIA

Zezwolenia na odstępstwa od zakazów (art. 52 ustawy o ochronie przyrody)

- Na **formalny wniosek** zainteresowanego podmiotu.
- **Głównie pisemne, ale też ustne** uzyskiwane drogą telefoniczną.

Wymogi uzyskania zezwolenia

- Określone w **art. 56 ustawy o ochronie przyrody** i Dyrektywie Siedliskowej.
- Organ wydający decyzję ocenia, czy zostały spełnione.

Organy wydające zezwolenia

- **Regionalni dyrektorzy ochrony środowiska** – umyślne płoszenie lub niepokojenie.
- **Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska** – umyślne zabijanie.
- **Minister Klimatu i Środowiska** na obszarze parków narodowych.

METODY ZAPOBIEGANIA KONFLIKTOM I ICH OGRANICZANIA – CD.

- ❖ w 2026 r. GDOŚ drogą ustną wydał już **trzy zezwolenia** na umyślne zabicie łącznie trzech osobników niedźwiedzia;
- ❖ w latach 2023-2025 wydano 5 zezwoleń na umyślne zabicie łącznie 9 osobników;
- ❖ w marcu br. uruchomiono **projekt pn. „Ochrona niedźwiedzia brunatnego poprzez minimalizowanie sytuacji konfliktowych z jego udziałem na terenie województwa podkarpackiego i małopolskiego”** realizowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Źródło : RDOŚ Rzeszów

METODY ZAPOBIEGANIA KONFLIKTOM I ICH OGRANICZANIA – CD.

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

- ❖ Nowelizacja ustawy o ochronie przyrody dopuszcza **płoszenie m.in. niedźwiedzi z użyciem broni gładkolufowej z zastosowaniem amunicji niepenetracyjnej** – weszła w życie 23 czerwca br.

Warszawa, dnia 8 czerwca 2026 r.

Poz. 737

USTAWA

z dnia 15 maja 2026 r.

o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 i 426) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 56 po ust. 4d dodaje się ust. 4e i 4f w brzmieniu:

„4e. Zezwolenia na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1 pkt 12 mogą dopuszczać umyślne płoszenie osobników niedźwiedzia brunatnego, wilka lub żubra przy wykorzystaniu broni gładkolufowej z zastosowaniem amunicji niepenetracyjnej przez osoby posiadające pozwolenie na broń, w tym pozwolenie na broń do celów łowieckich.

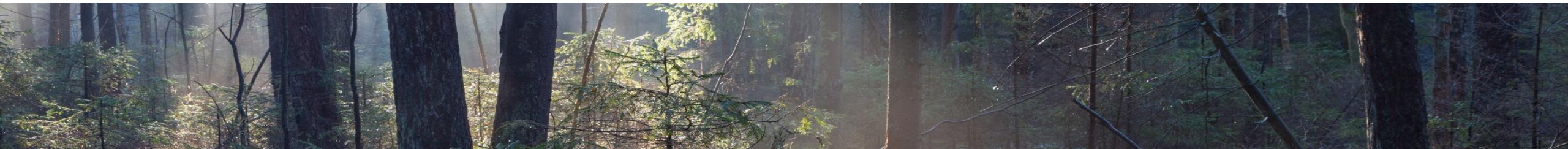
4f. Amunicję niepenetracyjną w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego, wilka lub żubra sprzedaje się, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 lub 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1743 oraz z 2026 r. poz. 471 i 646), na podstawie pozwolenia na broń, w tym pozwolenia na broń do celów łowieckich, i zezwolenia, o którym mowa w ust. 4e, uprawniającego do wykorzystania broni gładkolufowej z zastosowaniem amunicji niepenetracyjnej w celu umyślnego płoszenia osobników niedźwiedzia brunatnego, wilka lub żubra.”;

Źródło: <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2026/737>

METODY ZAPOBIEGANIA KONFLIKTOM – ZADANIA SAMORZĄDÓW

- ❖ rozwiązywanie konfliktów z udziałem niedźwiedzi **wymaga współpracy** wielu organów administracji;
- ❖ **wojewoda** – zarządzanie kryzysowe i koordynacja działań służb;
- ❖ **samorządy** – **zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców**, realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej, gospodarowanie odpadami i **ograniczanie czynników wabiących** niedźwiedzie;
- ❖ organy ochrony przyrody (MKiŚ, GDOŚ, RDOŚ) **nie zastąpią samorządów** w realizacji ich zadań własnych w zakresie zarządzania konfliktami na linii człowiek-przyroda, ale będą z nimi współpracować.

DZIĘKUJĘ

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

